

Godišnji izveštaj 2015

OSNAŽIVANJE UGROŽENIH GRUPA

ISTRAŽIVANJA; EDUKACIJE; ZAGOVARANJE

PROGRAM CELOŽIVOTNOG UČENJA

PODRŠKA RAZVOJU CIVILNOG DRUŠTVA

PODRŠKA IZBEGLICAMA SA BLISKOG ISTOKA, AZIJE I AFRIKE

Zbog građanskih ratova, sukoba i loših ekonomskih uslova na Bliskom istoku, Aziji i Africi, tokom 2015. godine došlo je do značajnog povećanja priliva izbeglica iz ovih krajeva u Evropu. U toku 2015.g. u Evropu je došlo 1.015.078 izbeglica. Većina je stigla u Grčku iz Turske, a zatim preko Makedonije i Srbije odlazila u Mađarsku i zemlje zapadne Evrope.

Procenjuje se da je kroz Srbiju u toku 2015. godine prošlo **više od milion izbeglica**. Najveći broj je stigao iz Sirije, Avganistana, Iraka, zatim Libije, Eritreje, Somalije i drugih zemalja. Izražavanje namere za azil izbeglicama daje pravo da u Srbiji legalno borave 72 sata, nakon čega, ako žele da zatraže azil, treba da se jave u neki od pet azilantskih centara u Srbiji (Banja Koviljača, Krnjača, Bogovađa, Tutin i Sjenica). Umesto toga, gotovo svi su nastavljali put prema severu i prelazili u Mađarsku (u opštinama Subotica i Kanjiža). Mađarska je, u pokušaju da smanji ulaske izbeglica, podigla žičanu ogradu duž cele granice sa Srbijom, pa je od oktobra izbeglička ruta preusmerena na Hrvatsku (opština Šid – prelazi Berkasovo, Tovarnik i organizovani prevoz vozovima u Hrvatsku).

Izbeglice koje smo sreli svedoče o svom mukotrpnom i višenedeljnom putovanju, prelasku mora u gumenim čamcima, problemima koje su imali prolazeći kroz Grčku i Makedoniju. Veoma su istrajni u svojoj nameri da otputuju u Nemačku ili neku drugu zemlju Zapadne Evrope. Adolescenti i mlađi muškarci beže od rata i svakodnevnog stradanja, navodeći da žele da žive normalno u bezbednoj zemlji. Žene i deca su naročito ugroženi na ovom putu, nedostaje im hrana, mogućnost da održavaju ličnu higijenu, da se presvuku, neispavani su i umorni. Mnogi imaju žuljeve i povrede od pešačenja.

U pružanju pomoći izbeglicama u Srbiji učestvuje i NSHC. Od avgusta smo počeli da sakupljamo donacije građana u odeći, obući, hrani i vodi, i dopremamo je do izbeglica na severnoj granici. Krajem avgusta podržani smo od međunarodne organizacije CARE koja je obezbedila pomoć u paketima hrane, vode i higijenskih sredstava. Ubrzo zatim naš rad su podržale međunarodne organizacije IRC (International Rescue Committee) i švajcarska fondacija Terre des hommes, što nam je omogućilo da pružamo pomoć i podršku velikom broju izbeglica, a naročito najugroženijima među njima.

• *Urgentna pomoć i podrška izbeglicama na severu Srbije*

Trajanje projekta: Od 26.8. do 31.12.2015. godine / nastavljen u 2016.g.

Mesta: Subotica, Kanjiža, Horgoš, Berkasovo, Tovarnik, Adaševci, Šid

Cilj: Zbrinjavanje izbegličke populacije u tranzitu kroz Srbiju i pokrivanje njihovih osnovnih potreba u hrani i higijenskim sredstvima

Ciljna grupa: Izbeglice iz Sirije, Afganistana, Iraka i drugih zemalja u tranzitu kroz Srbiju

Donator: CARE International (CARE Germany, CARE Norway)

Od sredine avgusta 2015. godine volonteri i saradnici NSHC-a pružaju pomoć i podršku izbeglicama iz zemalja Bliskog Istoka i severne Afrike, koji prolaze kroz Srbiju. Pomoć podrazumeva CARE pakete hrane (koji pokrivaju nutritivne potrebe jedne odrasle osobe za jedan dan), pakete higijenskih sredstava i odeću. U toku avgusta i septembra 2015.g. pomoć je deljena izbeglicama u Kanjiži i Subotici, koji su putovali prema mađarskoj granici. Sa podizanjem ograde i zatvaranjem ove granice, izbeglička ruta se preselila na granicu sa Hrvatskom, u opštinu Šid. Na prelazima Tovarnik i Berkasovo, a potom i u Adaševcima, Principovcu i Sivoj kući u Šidu, naš tim je svakodnevno dostavljao i delio pomoć u CARE paketima.

Tokom 2015 podeljeno je: 15.919 paketa hrane i higijenskih sredstava, 500 kašica za bebe, 375 higijenskih paketa (ulošci, pelene, vlažne maramice i krema za bebe), 200 zimskih jakni za decu i odrasle, 500 zimskih kapa za decu i odrasle, 700 pari čarapa, 500 pari rukavica, 850 kutija hanzaplata. U toku rada na Berkasovu, terenski tim je pripremao i delio preko 10.000 toplih napitaka (čaj, kafa).

Paketi hrane su sadržali vodu, štanglice od žitarica i voća, Bonžite, vlažne i obične maramice, štapice s kikirikijem, kikiriki, integralne krekerke; dok su paketi za bebe i majke sadržali pelene, vlažne maramice, kremu za bebe, higijenske uloške, vodu, kašice, biskvite i štanglice od žitarica i voća).

• *Pomoć i podrška izbeglicama u Srbiji*

Trajanje projekta: Od 21.10. do 31.12.2015. godine / nastavljen u 2016.g.

Mesta: Berkasovo, Tovarnik, Adaševci (opština Šid)

Cilj: Pružanje usluga pomoći tokom noći izbeglicama u tranzitnoj zoni Berkasovo, kako bi se ublažile teškoće sa kojima se suočavaju u toku putovanja.

Ciljna grupa: Izbeglice iz Sirije, Afganistana, Iraka i drugih zemalja u tranzitu kroz Srbiju

Donator: International Rescue Committee

U vreme kada je ovaj projekat planiran i kada je počeo sa realizacijom, izbeglice su iz Srbije izlazile na nezvaničnom graničnom prelazu Berkasovo u opštini Šid. Autobusi sa juga Srbije dovozili su danonoćno stotine izbeglica na ovaj prelaz; po dolasku, ljudi su peške prelazili par stotina metara do Hrvatske, gde bi ih čekali novi autobusi da ih prevezu u tamošnji prihvatni centar. Humanitarne organizacije su na ovom prelazu

postavile svoje šatore duž uskog puta koji vodi ka Hrvatskoj. Ovaj put je takođe mesto gde su izbeglice čekale i po nekoliko sati kada je iz različitih razloga na hrvatskoj strani bio zastoj. Samo nekoliko organizacija su radile 24 sata, a tokom popodneva, večeri i noći, potrebe izbeglica postajale su izuzetno velike zbog mraka, niske temperature, i opšteg nedostatka usluga za njih. Ovaj projekat je odgovorio na njihove potrebe za osvetljenim i bezbednim mestom da se odmire dok čekaju, da se zagreju, popiju topli napitak i nešto pojedju, da napune mobilne telefone i imaju pristup internetu. Od posebnog značaja za decu i njihove roditelje bilo je grejanje i mogućnost da se odmire.

Počev od 21. oktobra 2015, NSHC je organizovao noćne smene na graničnom prelazu Berkasovo sa deljenjem toplih napitaka (čaj, kafa i supa), sendviča i grickalica, i pružanjem zaklona pod šatorom; to je trajalo do 3. novembra 2015. godine, kada je zatvoren ovaj granični prelaz a izbeglička ruta premeštena u Adaševce i Šid. Rad noćne smene je nastavljen 1. decembra 2015. U Adaševcima, od 9 sati uveče do 9 sati ujutro. Bile su pružane i usluge punjenja telefona (preko generatora) i usluge pristupa internetu, tako da su izbeglice mogle da kontaktiraju svoje porodice i da budu bolje informisane. Terenski timovi su im takođe pružali informacije o tome gde se nalaze i šta ih čeka u narednoj etapi puta.

U celom periodu projekta NSHC je isporučio 20,047 vegetarijanskih sendviča i 27,242 toplih napitaka, voćnih sokova i keksa za 22.416 izbeglica (49% muškaraca, 28% žena i 23% dece). Naši timovi su zabeležili da je kroz Berkasovo i Adaševce prošlo 94,500 izbeglica tokom noći, ili oko 1.500 po noći. Obezbedili smo sklonište i mesto za odmor za 1.241 izbeglica (40% muškaraca, 37% žena, 23% dece); njih 320 je napunilo svoje mobilne telefone i oko 350 je koristilo besplatnu WiFi vezu.

- **Projekat podrške ugroženoj izbegličkoj deci i njihovim porodicama u Srbiji**

Trajanje projekta: Od 5.10. do 31.12.2015. godine / nastavljen u 2016.g.

Mesta: Berkasovo, Tovarnik, Adaševci (opština Šid)

Cilj: Pružanje humanitarne pomoći i informacija, i uspostavljanje privremenog bezbednog prostora za decu izbeglice i njihove porodice u tranzitnim oblastima duž migracionog koridora u Srbiji

Ciljna grupa: Deca izbeglice i članovi njihovih porodica u tranzitu kroz Srbiju

Donator: Fondacija Terre des hommes (sredstvima Swiss Solidarity)

Projekat je zasnovan na mobilnom terenskom timu koji može da se prilagodi stalnim promenama u migracijskim tokovima kroz Srbiju i promenama u potrebama izbeglica. Ovaj projekat je stavio poseban naglasak na decu i majke, kako bi se ublažile teškoće sa kojima se suočavaju u toku dugačkog i opasnog putovanja. Njima je pružena neophodna pomoć u odeći i obući, opremi za bebe, higijenskim sredstvima, informacijama i pristupu internetu. Važan segment pomoći je i pružanje stručne psihološke podrške za decu i njihove roditelje.

Pružanje pomoći počelo je oktobra 2015.g. na prelazu Berkasovo, gde je na hiljade izbeglica svakog dana i noći peške prelazilo granicu sa Hrvatskom. Naš tim

je na ovom prelazu pružao pomoć u toplim napicima, zimskim jaknama, kapama i šalovima, a za najmlađe su bile organizovane rekreativne aktivnosti u trenucima dok su se odmarali. Sa promenom načina putovanja izbeglica i njihovim organizovanim prevozom u Adaševce i Šid, naš tim je počeo da pruža usluge u okviru tranzitno-prihvatnog centra u Adaševcima. Stotine autobusa su svakodnevno prolazile ovom trasom, zadržavajući se po nekoliko sati pre nastavka putovanja do železničke stanice u Šidu. U koordinaciji sa Crvenim krstom Šida, NSHC je redovno vršio distribuciju zimske humanitarne pomoći. Vidno iscrpljenim i traumatizovanim izbeglicama pružana je prva psihološka pomoć, a deci rekreativne aktivnosti ispred autobusa, kako bi lakše prebrodili čekanje na ovoj etapu puta.

U ovom periodu, humanitarnu pomoć je dobilo 2.956 dece i 2.664 odraslih; usluge podrške i rekreativne aktivnosti pružene su za 2.706 dece i 811 odraslih; prvu psihološku pomoć dobilo je 649 odraslih i dece; 964 osobe su upućene pružaocima medicine i druge pomoći.

Podeljene su 1.903 zimske jakne za decu i odrasle, 389 pari zimskih čizama za decu, 1.818 pari rukavica, 2.921 pari čarapa, 1.711 kapa i 1.236 šalova, 175 kišnih kabanica, 350 zimskih ćebadi, 1.388 rančeva, isto toliko komada sapuna, 1.328 pakovanja vlažnih maramica za bebe i 5.444 pelena, 175 kom. donjeg veša i 700 pakovanja higijenskih uložaka.

PODRŠKA U OSTVARIVANJU PRAVA IZBEGLIH I INTERNO RASELJENIH LICA U AP VOJVODINI

Trajanje projekta: 1.5. – 31.12.2015.

Mesto: Novi Sad, Sombor

Cilj: Olakšan pristup pravima interno raseljenim Romima u oblasti socijalne i zdravstvene zaštite, obrazovanja, stanovanja i zaštite od diskriminacije

Ciljna grupa: Romska populacija na teritoriji AP Vojvodine

Donator: Fond za pomoć izbeglim, prognanim i interno raseljenim licima AP Vojvodine

Romska populacija je i dalje jedna od najsiromašnijih i najviše marginalizovanih društvenih grupa u Srbiji. Izolovanost, nisko obrazovanje i neinformisanost su najčešći razlozi zbog kojih je veliki broj ovih ljudi suočen sa problemom neposredovanja ličnih dokumenata, zbog čega ne mogu da ostvare pravo na zapošljavanje, obrazovanje, socijalnu i zdravstvenu zaštitu i ostala prava.

Projekat je obezbedio besplatnu pravnu pomoć izbeglim i interno raseljenim licima sa Kosova i Metohije koja žive na području grada Novog Sada i grada Sombora. Pravna pomoć se sastojala u pisanju pravnih podnesaka (dopisa, zahteva, predloga, žalbi), pokretanju upravnih postupaka, pokretanju postupaka utvrđivanja vremena i mesta rođenja, zastupanju klijenata pred organima uprave i pružanju pravnih saveta, te obraćanju nezavisnim državnim telima.

S obzirom da dosadašnje iskustvo u radu pravne klinike NSHC-a, pravna pomoć se odnosila uglavnom na rešavanje građansko-statusnih pitanja klijenata (upisi u matične knjige rođenih i postupci dobijanja državljanstva R.Srbije). Takođe se pravna pomoć pruža u postupcima prijave prebivališta i uopšte ishodovanju ličnih dokumenata, zatim u oblastima zdravstvene i socijalne zaštite klijenata. Najugroženijim

licima na ovom projektu su iz projektnih sredstava pokriveni troškovi pribavljanja izvoda iz matičnih službi, takse za podnošenje zahteva za lične karte, prijavu prebivališta ili boravišta, takse na žalbe i ostale podneske u okviru pružanja pravne pomoći klijentima.

MREŽA MOBILNIH TIMOVA ZA POMOĆ NAJUGROŽENIJIM POJEDINCIMA IZ IZBEGLIČKE I INTERNO RESELJENIČKE POPULACIJE

Trajanje projekta: april 2000.g - decembar 2015.g / nastavljen u 2016.g.

Mesto: teritorija Vojvodine (25 opština, ostale po potrebi)

Cilj: Podrška izbeglim i interno raseljenim licima u pronalaženju trajnih rešenja kroz uspostavljanje i razvijanje mreže vladinih i nevladinih organizacija i institucija na nivou opština i direktnu psihosocijalnu podršku ugroženim izbeglim licima

Ciljna grupa: ugrožena izbegla lica na teritoriji Vojvodine

Donator: UNHCR

Partnerske organizacije: (u ostalim delovima R. Srbije) «Amity - snaga prijateljstva» (Beograd) i Sigma plus (Niš)

Prema podacima Komesarijata za izbeglice RS iz juna 2015. godine, u AP Vojvodini živi 18.072 lica sa statusom izbeglice i 13.143 interno raseljenih lica (IRL). U poslednjem KC „Teritorijalna odbrana“ u Pančevu, krajem 2015. godine, ostalo je samo 11 lica iz izbegličke populacije i 59 lica (16 porodica) iz interno raseljeničke populacije. Trend smanjenja broja izbeglica usled preuzimanja državljanstva Republike Srbije i dalje je prisutan. Projekat se bavi najranjivijima u okviru populacije aktuelnih interno raseljenih lica i izbeglica, kao i onih kojima je ukinut izbeglički status i koji

su preuzeli državljanstvo, međutim nisu uspeli da reše svoje egzistencijalne probleme. Oni su u potrebi za podrškom pri socijalnoj integraciji i održivim rešenjima. Iako je očekivano da se broj ugroženih izbeglica vremenom smanjuje, u praksi se još uvek identifikuju nove ugrožene porodice.

Interno raseljenih lica u Vojvodini u većem broju ima samo u opštinama Subotica, Novi Sad, Pančevo i Zrenjanin. S obzirom na to da su državljani Srbije, ukoliko imaju regulisanu dokumentaciju, IRL su integrisana u sistem socijalne zaštite. Međutim, ova zaštita, kao ni za domicilnu populaciju ne može da obezbedi u potpunosti uslove za egzistenciju. Velik procenat korisnika iz ove populacije (socijalno ugroženih IRL u Vojvodini) su Romi, egzistencijalno ugroženi, često stanovnici romskih naselja. Ovaj deo IRL populacije ima problem oko integracije u sistem zbog problema sa ishodovanjem ličnih dokumenata. Nedostatak ličnih dokumenata predstavlja prepreku u ostvarivanju prava iz oblasti socijalne i zdravstvene zaštite. Osim toga, osnovni problemi (naročito kod Roma) su loši stambeni i higijenski uslovi, slaba uključenost dece u školski sistem, ugroženo reproduktivno zdravlje i sl.

Veliko siromaštvo je prisutno kod svih, a stambeno zbrinjavanje i zapošljavanje korisnici i dalje ističu kao prioritet. Najveći broj korisnika sa statusom izbeglog lica su korisnici lošijeg materijalnog statusa, često bez sopstvene imovine, podstanari, ne retko bez kvalifikacije i bez stalnog zaposlenja - povremeno se angažuju u

sezoni poljoprivrednih radova ili se bave preprodajom robe na pijaci, ponekad zanatom. Jedan broj korisnika je prodajom imovine u Hrvatskoj ili preko programa otkupa seoskih domaćinstava ali su uslovi stanovanja krajnje skromni. Dešava se da su kuće koje su kupili jedva uslovne za stanovanje, a oni nemaju sredstva za adaptaciju.

Mobilni tim NSHC-a je tokom 2015. godine brojao 15 saradnika, koji su podršku korisnicima pružali u 25 opština u Vojvodini. Težište podrške saradnika ovoj populaciji je na informisanju, povezivanju, motivisanju u procesu integracije, tj. pronalaženju trajnih rešenja za održivu egzistenciju, pre svega uključivanjem u sistem –socijalne, zdravstvene zaštite i obrazovanja.

Tokom 2015. godine, terenski saradnici NSHC-a obavili su ukupno 1.759 kućnih poseta porodicama izbeglica i 257 kućnih poseta interno raseljenim licima. Tokom poseta usluge su pružene za ukupno 724 izbegle porodice (1.936 korisnika) i 89 porodica IRL (333 pojedinca). Najveći broj korisnika je bio iz privatnog smeštaja. Saradnici iz mobilnog tima (MT) su UNHCR-u i drugim organizacijama ili institucijama za dodelu humanitarne pomoći u vidu neprehrambenih artikala, novca i lekova uputili 1.094 zahteva, od čega je realizovano 809.

Pomoć pri smeštanju u različite vrste ustanova – domove za stare, bolnice, SSZU, porodični smeštaj i drugo, pružena je ukupno za 39 korisnika, od čega je 13 smeštaja uspešno realizovano. Saradnici iz MT su informisali 619 porodica o programima stambenog zbrinjavanja ili ekonomskog osnaživanja, dok je 552 korisnika informisano i podržano pri uključivanju u sisteme socijalne i zdravstvene zaštite i obrazovanja. Takođe, saradnici iz MT su direktno ili posredno pružili pomoć u regulisanju dokumenata za 186 IRL korisnika.

Članovi MT su u ove dve godine učestvovali na 53 koordinaciona sastanka i održali 587 individualnih sastanaka sa predstavnicima relevantnih lokalnih aktera u opštini, vezano za pitanja izbeglica i rešavanje konkretnih slučajeva.

PODRŠKA INTEGRACIJI IZBEGLIH I INTERNO RASELJENIH LICA U OPŠTINI SOMBOR

Trajanje projekta: Od 03.02.2014. do 03.02.2016. godine / nastavljen u 2016.g.

Mesto: Grad Sombor

Cilj: Poboljšanje stambenih uslova i unapređenje ekonomske održivosti interno raseljenih i izbeglih lica u Somboru

Ciljna grupa: interno raseljena i izbegla lica u Gradu Somboru

Donator: Evropska unija, Grad Sombor

Opšti cilj projekta je da doprinese održivoj integraciji izbeglih i interno raseljenih lica u Srbiji. Specifični ciljevi projekta su poboljšanje uslova stanovanja, povećanje šansi za ekonomsku održivost, i unapređenje socijalne inkluzije izbeglih i interno raseljenih lica koja žive u opštini Sombor.

Kroz projekat je odabrana 29 domaćinstava izbeglih i interno raseljenih lica na području opštine Sombor koji su bili u potrebi za unapređenjem uslova stanovanja; njima je tokom 2015. godine dodeljena pomoć u vidu paketa građevinskog materijala (na primer, za obnovu krova, postavljanje termoizolacione fasade, obnovu kupatila, zamenu prozora i dr.). Takođe,

šest korisničkih domaćinstava je dobilo pomoć u grantovima za pokretanje dohodovnih aktivnosti. Za potrebe odabira korisnika, Grad Sombor je objavio javni konkurs u kojem su opisani kriterijumi za odabir, i uslovi koje kandidati treba da ispune. Odabir je vršila petočlana komisija u dva kruga selekcije.

Grad Sombor, kao nosilac projekta, imao je zadatak da upravlja projektom i projektnim timom, obavlja administrativne poslove, izabere i rukovodi radom komisije za odabir korisnika, da organizuje i sprovodi tenderske procedure, priprema izveštaje za donatora, i drugo.

NSHC je obavljao poslove vezane za organizaciju terenskog rada i direktan kontakt sa korisnicima: kućne posete, procena stanja korisničkih domaćinstava, pružanje podrške pre i posle dobijanja granta, evaluacija efekata pružene pomoći i drugo.

DEČIJI CENTAR - PODRŠKA DECI U OBRAZOVANJU

Trajanje projekta: Od 01.04. do 31.12.2015. godine / nastavljen u 2016.g.

Mesto: Novi Sad

Cilj: Povećanje kapaciteta romske dece za savladavanje školskog gradiva, uspešan završetak školovanja i unapređenje socijalnih veština, samopouzdanja i samopoštovanja

Ciljna grupa: Deca iz socijalno ugroženih grupa u tri novosadske osnovne škole

Donator: Grad Novi Sad – Gradska uprava za socijalnu i dečiju zaštitu

Cilj projekta „Obrazovanje za sve“ je da doprinese povećanju učešća socijalno ugrožene romske dece u obrazovnom sistemu i nastavku njihovog školovanja i nakon osnovne škole, od čega cela lokalna zajednica ima dobit, jer se smanjuje siromaštvo i unapređuje obrazovna struktura socijalno najugroženijih građana Novog Sada. Program je zasnovan na organizovanom radu volontera koji su prošli selekciju, obuku i probni rad.

Tokom školske 2015/2016 godine, aktivnosti projekta realizovane su u tri osnovne škole sa teritorije Grada Novog Sada: OŠ „Jožef Atila“ u naselju Telep, Novi Sad; OŠ „Nikola Tesla“ i OŠ „Veljko Vlahović“ u naselju Šangaj. Sa ovim školama NSHC ima višegodišnju saradnju.

Tokom ove godine, u Dečijem centru volontiralo je 60 volontera sa ukupno 902 sata volonterskog angažovanja. Ukupno je 190 dece (103 dečaka i 87 devojčica) pohađalo jednu ili više aktivnosti. Redovne aktivnosti bile su pomoć deci iz socijalno ugroženih porodica u učenju-izrada domaćih zadataka, priprema za prijemni ispit i slično, podrška u razvoju socijalnih veština za decu-organizovanje kreativnih, edukativnih radionica i društvenih događaja za decu, i komunikacija sa roditeljima i nastavnicima. Volonteri su organizovali kreativne radionice na kojima su deca su pravila novogodišnje čestitke, čestitke mamama za Osmi mart, medalje za naj-volontere i dr. Pored ovih održane su i radionice edukativnog tipa na kojima su obrađene ekološke teme i kreativno učenje, a najstariji učenici učestvovali su u radionici „Sreća.V(r)eća“. Ova radionica namenjena je adolescentima, i kroz radionicu se na neformalan način razgovara sa njima o njima bliskim temama i dilemama. U okviru Novogodišnje akcije „Budi Deda Mraz“ organizovano je prikupljanje stvari za novogodišnje paketiće. Slatkiše, igračke i garderobu za paketiće prikupili smo uz pomoć donacija građana u okviru zajedničke humanitarne akcije koju su organizovali Farmaceutska studentska asocijacija Novog Sada i NSHC. Podeljeno je 60 novogodišnjih paketića.

Obavljeno je 12 kućnih poseta porodicama dece korisnika, tokom kojih su obavljani razgovori sa roditeljima o značaju školovanja. Roditelji su upućeni na Novosadski humanitarni centar za pružanje pravne pomoći ukoliko se videlo da postoji ta potreba. Jednoj porodici sa Adica pružena je pravna pomoć i savetovanje za izradu ličnih dokumenata.

Uz pomoć donacije ERSTE banke, za oko 200 dece obezbeđena je pomoć u školskom priboru (sveske, bojice, blokovi, šestari i dr.), a pored toga za troje dece plaćena je školska užina.

SAVETOVALIŠTE ZA MLADE

Trajanje projekta: Od 01.01. do 31.12.2015. godine / nastavljen u 2016.g.

Mesto: Novi Sad

Cilj: Unapređenje mentalnog zdravlja građana Novog Sada

Ciljna grupa: Savetovanište je otvoreno za sve koji imaju potrebu za ovom vrstom podrške

Donator: građani Novog Sada, individualnim donacijama, i postojeći resursi NSHC-a

Cilj ovog volonterski zasnovanog projekta je da unapredi kapacitete mladih da se nose sa izazovima odrastanja i prevaziđu psihološke

poteškoće koje su česte u mladalačkom periodu. Savetovanište takođe doprinosi unapređenju vaninstitucionalnih usluga psihološke podrške u gradu.

U Savetovaništu je u 2015. godini volonterski bilo angažovano 18 volontera, i to su uglavnom bili psiholozi na edukaciji iz psihoterapije (transakciona analiza, porodična sistemska psihoterapija i drugi pravci). Usluge za građane su besplatne. Ukupan broj volonterskih sati bio je 490.

Kroz rad Savetovaništa za mlade, 68 klijenata je dobilo psihološku podršku. Prosečna starost klijenata bila je 29 godina. U zavisnosti od problema, klijenti su dobijali po 10 susreta sa psihologom od po sat vremena. Neki su dolazili po 5 puta, a neki i tokom cele godine. Problemi sa kojima nam se javljaju su uglavnom depresija, anksioznost, panični napadi i stres. Bilo je pokušaja suicida, koje smo vodili kao hitne slučajeve, problema na poslu što su klijenti opisivali kao mobing, partnerskih problema, bračnih savetovanja i ljubavnih problema kao i problema sa motivacijom za učenje.

Volonteri u Savetovaništu imaju supervizije jednom mesečno, što je omogućeno zahvaljujući donacijama građana. Imaju mogućnost i da idu na psihodramu. Na superviziji se družimo, delimo iskustva, učimo, čujemo i druge slučajeve.

KUĆNA NEGA I POMOĆ U KUĆI ZA STARE

Trajanje projekta: Od 1.1. do 31.12.2015. godine / nastavljen u 2016.g.

Mesto: Novi Sad

Cilj: Poboljšanje kvaliteta života starijih osoba u Novom Sadu

Ciljna grupa: Starije osobe u potrebi za kućnom negom i pomoći, iz Novog Sada i okoline

Donator: Gradska uprava za socijalnu i dečiju zaštitu Grada Novog Sada, Pokrajinski sekretarijat za zdravstvo,

socijalnu politiku i demografiju; Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja RS

U Novom Sadu, koji broji oko 350.000 stanovnika, broj starih osoba premašuje 50.000, što znači da od toga oko 1500 ima potrebu za dodatnom pomoći u samostalnom funkcionisanju. Kada uzmemo u obzir činjenicu da su stari u Srbiji i jedna od kategorija najviše pogođenih siromaštvom, možemo zaključiti da mnogi od njih nisu u mogućnosti da priušte sebi plaćenu pomoć.

Služba kućne nege i pomoći u kući NSHC-a ima za cilj da unapredi kvalitet života siromašnih starih osoba lošeg zdravstvenog stanja, u potrebi za kućnom negom. Usluge kućne nege podrazumevaju: usluge održavanja lične higijene, higijene i udobnosti postelje, održavanje i unapređenje pokretnosti, zdravstvene usluge u kućnim uslovima i savetodavni i preventivni rad sa korisnikom i porodicom. Usluge pomoći u kući podrazumevaju usluge čišćenja i spremanja, pomoć u održavanju higijene odeće, i obavljanje različitih poslova izvan kuće (nabavke, kontakt sa drugim službama i dr.).

Tokom 2015. godine Služba Kuće nege i pomoći u kući NSHC-a pružila je usluge za 31 starijeg sugrađanina. Od toga, usluge kućne nege dobijalo je 5 osoba, usluge pomoći u kući 22 korisnika, a 4 osobe su dobijale istovremeno obe vrste usluga. Po polnoj strukturi, 68% korisnika su žene. Po starosnoj strukturi, 39% ima više od 80 godina, 13% korisnika manje od 65 godina, dok je 48% korisnika imalo između 65 i 80 godina.

Većina korisnika su stanovnici Novog Sada, a nekoliko korisnika je iz Petrovaradina i Bukovca.

U cilju podizanja kapaciteta osoblja NSHC-a, a li i drugih pružalaca usluga u Novom Sadu, organizovana višednevna je akreditovana obuka za pružaoce usluga kućne nege i pomoći u Novom Sadu, na kojoj je učestvovalo 12 osoba koje se bave pružanjem ovih usluga ili imaju nameru da se bave time.

VOLONTERSKA POMOĆ U UČENJU

Trajanje projekta: Od 01.05. do 31.12.2015. godine / nastavljen u 2016.g.

Mesto: Novi Sad, Subotica, Žabalj, Sombor, Vršac, Šabac, Beograd i Niš

Cilj: Podrška romskim srednjoškolcima i unapređenje njihovog školskog uspeha, kao i da smanje jaza između romske i neromske omladine u obrazovanju

Ciljna grupa: Romi srednjoškolci, primaoci stipendija Ministarstva prosvete RS

Donator: Roma Education Fund (REF)

Primenom afirmativnih mera i uključivanjem u programe podrške nevladinih organizacija, sve više je pripadnika romske populacije u sistemu obrazovanja i, što je naročito važno, na najvišim nivoima sistema obrazovanja. Međutim, i dalje svega 22% dece srednjoškolskog uzrasta (14-18 godina) iz romskih naselja pohađa srednju školu, dok je 14% njih je i dalje u osnovnoj školi, a čak 64% uopšte ne ide u školu. Samo 15% devojčica pohađanju srednje škole, a 43 procenata mladih žena starosti 15-19 godina iz romskih naselja su udate, a 17% njih udalo se pre 15-te godine. Neuključivanje u sistem obrazovanja smanjuje šanse za zaposlenje, o čemu

govori podatak da 28% Roma više od neromskog stanovništva nema nikakvo radno iskustvo.

Projekat „Volonterska pomoć u učenju“ ima za cilj da pruži podršku romskim srednjoškolcima i unapredi njihov školski uspeh, kao i da smanji jaz između romske i neromske omladine u obrazovanju. Aktivnosti projekta su volonterske i usmerene na učenike/ce romske nacionalnosti koji pohađaju srednje škole u 8 gradova u Srbiji (Beograd, Novi Sad, Subotica, Vršac, Žabalj, Sombor, Šabac i Niš) i koji primaju stipendije Ministarstva prosvete u okviru IPA programa *“Tehnička pomoć za sprovođenje projekta Vlade Srbije u oblasti socijalnog razvoja”*.

U okviru projekta, do decembra 2015. godine za ukupno 28 stipendista obezbeđena je pomoć u učenju u vidu individualnih časova prilagođenih ličnim potrebama učenika. Ukupno je pruženo 173 sata rada sa učenicima. Organizovani su časovi pripreme nastave za polaganje popravnih ispita, pomoć u savladavanju školskog gradiva i izradi domaćih zadataka, kao i pripreme za provere znanja u školi. Za svakog učenika izrađen je individualni plan rada. Pored pomoći u učenju organizovano je šest vanškolskih aktivnosti kreativnog i edukativnog karaktera, u cilju povećanja samopouzdanja učenika, sticanja novih znanja i veština, kao i smanjivanja jaza između romske i neromske omladine. Angažovano je 39 volontera i odrađeno ukupno 252 sata volonterkog rada.

NET-AGE: MREŽA PODRŠKE ZA AKTIVNO STARENJE

Trajanje projekta: Od 1.10.2012. do 31.05.2015. godine

Mesto: AP Vojvodina

Cilj: Promocija regionalnog socijalnog razvoja kroz umrežavanje relevantnih aktera iz javnog i volonterskog sektora, kako bi se podstakle inovacije u pružanju socijalno-zdravstvenih usluga za starije

Ciljna grupa: ustanove i organizacije civilnog društva koje se bave promocijom aktivnog starenja

Donator: Evropska unija (IPA Adriatic program prekogranične saradnje)

Starenje stanovništva je globalni proces povećanja udela starijih osoba i smanjenja udela dece i mladih u strukturi stanovništva. Usled procesa demografske tranzicije (postepenog smanjenja stopa fertiliteta i mortaliteta), sve više ljudi živi duže, a smanjuje se broj dece i mladih. U nameri da odgovori na ove izazove, pokrenut je regionalni NET-Age projekat koji ima za cilj da unapredi koordinaciju između javnih i privatnih aktera, kako bi se prevazišle prepreke na polju pomoći starijim osobama, kako bi se podstakla partnerska saradnja na lokalnom i nivou celog Jadranskog regiona, i kako bi se pružale inovativne socijalno-zdravstvene usluge za starije osobe koje će im omogućiti aktivan, zdrav i nezavisan život u starosti.

Projekat je finansiran u okviru programa prekogranične saradnje IPA-Adriatic 2007-2013.

Nosilac projekta je bila uprava Regiona Marche – Jedinica za implementaciju socijalnog planiranja – Odeljenje za socijalnu politiku, iz Italije. Podršku u upravljanju projektom i koordinaciji pružao je SVIM, Regionalna razvojna agencija koja je imala ulogu Tehničkog sekretarijata u projektu. Ostali partneri na projektu bili su: iz Italije – Volontersko udruženje Regije Marche (AVM) i Regija Emilia Romagna - Odeljenje za promociju socijalnih politika i integraciju imigranata, volonterski rad, udruženja i treći sektor; Grad Split i Udruga MI iz Hrvatske; Regionalno veće Lezhe i Caritas iz Albanije; iz Crne Gore - Institut za javno zdravlje i Asocijacija za demokratski prosperitet -Zid; Pokrajinski zavod za socijalnu zaštitu i Novosadski humanitarni centar (NSHC) iz Srbije i Opština Kanal ob Soči i Slovenačka Federacija penzionerskih udruženja (ZDUS) iz Slovenije. Saradnička organizacija na projektu bila je CEV – Evropski volonterski centar, sa sedištem u Briselu, koji čini mreža od preko 80 nacionalnih, regionalnih i lokalnih volonterskih centara i agencija iz cele Evrope.

U okviru projekta organizovane su brojne obuke i seminari, program mobilnosti sa međusobnim posetama partnera, regionalna analiza potreba i potencijala u unapređenju brige za stare, kao i lokalni pilot-projekti u kojima je realizovan deo ciljeva koji su prethodno definisani u Akcionom planu projektnih partnera. **Pilot-projekat u Srbiji** imao je dva cilja: 1) Povećanje kapaciteta institucija za starije osobe da organizuju i održavaju volonterske programe i 2) Poboljšanje ponude inovativnih i *user-friendly* usluga za stare osobe u Novom Sadu.

Aktivnosti NET-Age volontera koje je angažovao NSHC u Gerontološkom centru Novi Sad počele su u aprilu i realizovane su tokom dva meseca. Volonteri su posećivali korisnike u ovoj ustanovi i pružali usluge psihološke pomoći, animacije, podrške i dr. Oko 20 starijih bilo je uključeno u ove aktivnosti. Promovisano je mentalno zdravlje starijih, sa cilje da se poveća vidljivost potreba starih ljudi za emocionalnom podrškom i

psihološkim savetovanjem, kao i da se smanji stigma u vezi sa demencijom starijih osoba. Promocija prava starih i anti-diskriminacija bila je još jedan važan aspekt pilot-projekta. To je urađeno uglavnom kroz razmenu informacija preko interneta, ali i sa direktnim učešćem kancelarije pokrajinskog ombudsmana: zamenik Ombudsmana AP Vojvodine učestvovao je u skupovima u organizaciji NSHC-a i održao predavanja o pravima starijih osoba u javnim ustanovama socijalne zaštite.

Veb stranica "Info centar za starije" je, kao deo pilot-projekta, postavljena na adresi www.infocentرازastarije.org.rs kao jedna od retkih na srpskom jeziku koja je posvećena starima. Planirana je kao resurs za starije osobe i za one koji imaju starije članove porodice, kao i za stručnjake koji rade sa starima. Portal sadrži širok spektar tema koje podstiču starije osobe da se aktivno uključe u život zajednice.

U toku 2015. godine održan je završni sastanak i konferencija u Ankoni, Italija, od 25. do 27. marta. Bila je to prilika za koordinaciju i dodatno planiranje završnih projektnih aktivnosti. Glavni NET-Age rezultati, prvenstveno iz implementacije Akcionog plana i pilot projekata na lokalnom nivou, podeljeni su sa partnerskim organizacijama i širom javnosti. Na konferenciji su predstavljeni i rezultati drugih nacionalnih i evropskih projekata – na primer, Marche_active@net i šire - koji su takođe usmereni na promociju aktivnog starenja. Ključni momenat trodnevne konferencije bila je ceremonija potpisivanja Memoranduma o razumevanju između svih partnera, koji se time obavezuju da nastave saradnju i partnerstvo korišćenjem instrumenata finansiranja u novom programskom periodu EU 2014 - 2020.

PROGRAMSKA OBLAST: PROGRAM CELOŽIVOTNOG UČENJA

SEED – PODRŠKA RAZVOJU OBRAZOVANJA I ZAPOSŁJAVANJA

Trajanje projekta: Od 1.1.2014. do 31.12.2015. godine / nastavljen u 2016.g

Mesto: Apatin, Kula, Surdulica, Vladičin Han

Cilj: Unapređenje uslova za zapošljavanje žena i mladih, doprinos rodnoj ravnopravnosti i smanjenju siromaštva

Ciljna grupa: Žene i mladi

Donator: Volkshilfe, sredstvima Austrian Development Cooperation

Regionalni SEED program (Support of Educational and Employment Development in Albania, Kosovo and Serbia) ima za cilj da doprinese

zapošljavanju, smanjenju siromaštva, rodnoj ravnopravnosti i socio-ekonomskom razvoju u Albaniji, na Kosovu* i u Srbiji. Nosilac SEED programa je austrijska organizacija Volkshilfe Solidarität. Program finansira Austrijska razvojna agencije (ADA) sredstvima Austrian Development Cooperation. Novosadski humanitarni centar (NSHC) realizuje SEED program u Srbiji, sa ciljem promocije zapošljavanja i samozapošljavanja ciljnih grupa - žena i mladih - u opštinama Apatin, Kula, Surdulica i Vladičin Han. Aktivnosti projekta u drugoj godini

* Ovaj naziv je bez prejudiciranja statusa i u skladu je sa Rezolucijom Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija 1244 i mišljenjem Međunarodnog suda pravde o deklaraciji o nezavisnosti Kosova.

realizacija obuhvatila su:

- Nastavak podrške saradnji i dijalogu između opština na severu i jugu Srbije, kako bi došlo do međusobne izgradnje kapaciteta i poboljšanja okruženja za socijalni dijalog, posebno u oblasti zapošljavanja i samozapošljavanja;
- Organizovanje stručnih obuka u oblasti turizma, organske proizvodnje hrane i socijalnih usluga (kućna nega), i sprovođenje konkursa za dodelu 20 bespovratnih grantova za preduzetnike, kako bi se povećali kapaciteti ciljnih grupa za zapošljavanje i samozapošljavanje;
- Nastavak razmene znanja između partnera na projektu koja će izgraditi kapacitete svih aktera uključenih u program, omogućivši im da doprinesu poboljšanju pristupa tržištu rada za žene i mlade, promovisanju jednakosti polova i smanjenju siromaštva.

Direktni korisnici projekta u Srbiji su 160 žena i mladih. Takođe, u projekat su uključena 24 lokalna predstavnika u Apatinu, Kuli, Surdulici i Vladičinom Hanu: zaposleni u lokalnim samoupravama, školama za stručno usavršavanje, udruženjima, malim i srednjim preduzećima, agencijama za zapošljavanje i dr. Oni tokom projekta imaju priliku da razmene iskustva sa drugim ciljnim opštinama i deluju zajednički na stvaranju povoljnog ambijenta za preduzetničke aktivnosti i ukupan ekonomski razvoj svojih zajednica.

U drugoj godini realizacije, održane su šestodnevne obuke u oblasti turizma, organske proizvodnje hrane i socijalnih usluga (kućna nega), koje je pohađalo 90 polaznika u četiri ciljne opštine. Ukupno je 72 polaznika završilo drugi ciklus obuka i kvalifikovalo se za konkurisanje za preduzetničke grantove u oblasti turizma, organske proizvodnje hrane i socijalnih usluga. Na konkurs se prijavilo 18 kandidata, a podržano je 15 preduzetničkih ideja; drugi deo konkursa biće objavljen sledeće godine za još pet grantova. Grantovi se sastoje u opremi i materijalu u pojedinačnoj vrednosti od 1.500 EUR.

Održana je obuka za predstavnike ciljnih opština iz oblasti inovativnih metoda. U studijskoj poseti partnerskoj organizaciji CDC-TFF u Tirani boravili su predstavnici NSHC-a i Syri i Vizionit iz Peći. Studijska poseta Austriji u junu 2015. godine bila je važna za izgradnju kapaciteta predstavnika opština Apatin, Kula, Surdulica i Vladičin Han, i pružila je priliku da saznaju više o zapošljavanju mladih i stručnim obukama koje se nude različitim grupama mladih ljudi. Program se nastavlja i u 2016. godini.

MLADI SU ZAKON – RESURS CENTAR ZA ZAPADNOBAČKI, SEVERNOBAČKI, JUŽNOBAČKI, SREMSKI I SEVERNOBANATSKI OKRUG

Trajanje projekta: Od 01.05. do 31.12.2015. godine

Mesto: AP Vojvodina

Cilj: Osnaživanje omladinskih organizacija i volonterskih neformalnih grupa u procesu pisanja i implementacije projekata usmerenih na promociju aktivizma i volonterizma kod mladih

Ciljna grupa: Mladi uzrasta od 15 do 30 godina

Donator: Ministarstvo omladine i sporta

Mladi predstavljaju jednu od najvećih marginalizovanih grupa u našem društvu. Većina sebe vidi kao zainteresovane i sposobne za rešavanje problema, a samo je trećina njih barem jednom uzela učešće u akciji kojom je rešavan neki lokalni problem. Mladi u današnjem okruženju, suočeni sa ograničenim prostorom, mogućnostima i podrškom za učestvovanje, nedovoljno prepoznaju svoju ulogu u društvu. Ne postoje specifični izvori informacija o broju volontera, volonterskih programa niti o učešću mladih u volonterskim aktivnostima.

Zajedno sa Somborskim edukativnim centrom, kao nosiocem ovogodišnjeg projekta, NSHC je i 2015. godine odabran od

strane Ministarstva omladine i sporta da bude deo resurs centra za omladinske organizacije i neformalne grupe, a u okviru programa "Mladi su zakon".

Glavni cilj projekta bio je da pruži podršku volonterskim grupama mladih u sprovođenju omladinskih volonterskih projekata, i to na području Zapadnobačkog (4 opštine), Severnobačkog (3 opštine), Severnobanatskog (6 opština), Južnobačkog (12 opština) i Sremskog (7 opština) okruga.

NSHC je učestvovao u promovisanju javnog poziva za finansiranje omladinskih volonterskih projekata registrovanih i neformalnih udruženja mladih; pružao podršku u organizovanju obuke iz oblasti pisanja i realizacije projekata i upravljanja projektnim ciklusom, učestvovao u odabiru volonterskih omladinskih projekata koji su izabrani da budu finansirani u okviru programa, i ujedno pružao podršku u sprovođenju omladinskih volonterskih projekata.

U okviru projekat obeležen je Međunarodni dan volontera, 5. decembra 2015. u Gerontološkom centru u Somboru. Tom prilikom prezentovani su rezultati programa „Mladi su zakon“ za Zapadnobački, Severnobački, Južnobački, Sremski i Severnobanatski okrug sa dvadesetominutnim video kolažom kadrova iz 21 omladinskog volonterskog projekta realizovanog od avgusta do oktobra ove godine. Dodeljene su pohvalnice predstavnicima udruženja i neformalnih grupa mladih koje su sprovele projekte u okviru programa, a za najbolji omladinski volonterski projekat, odlukom jedanaestočlane komisije iz redova predstavnika resurs centra, kancelarija za mlade i omladinskih radnika sa teritorije 5 navedenih okruga Vojvodine, proglašen je projekat Udruženja mladih aktivista iz Pećinaca „Informiši se o HIV-u“.

FINANSIJSKI IZVEŠTAJ ZA 2015.

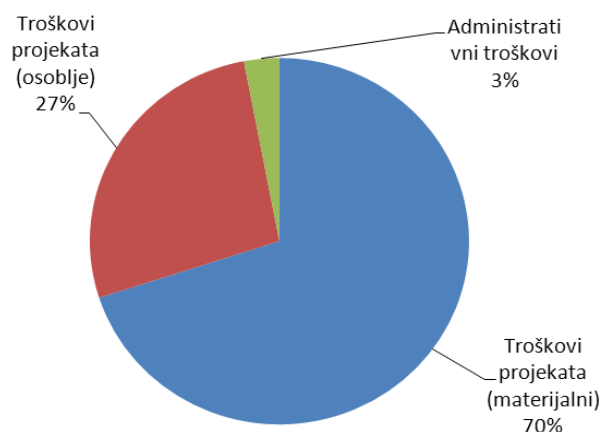
DONATOR	PRIHOD (RSD)	PRIHOD (EURO)	%
TERRE DES HOMMES FOUNDATION „LAUSANNE“ IN HUNGARY	35.432.879,65	293.481,80	42,88
CARE INTERNATIONAL BALKANS	22.860.858,45	189.224,35	27,67
VOLKSHILFE SOLIDARITAT LEBEN/ ADA/ AUSTRIAN DEVELOPMENT AGENCY	8.913.397,28	74.195,88	10,79
UNHCR <i>United Nations' High Commissioner for Refugees</i> Kancelarija u Beogradu	6.701.651,00	55.508,12	8,11
EUROPEAN UNION DELEGATION TO THE REPUBLIC OF SERBIA	4.237.262,53	35.040,44	5,13
IRC INTERNATIONAL RESCUE COMMITTEE	1.895.036,97	15.696,12	2,29
REF ROMA EDUCATION FUND	937.656,95	7.800,79	1,13
MINISTARSTVO ZA RAD, BORAČKA I SOCIJALNA PITANJA / REPUBLIKA SRBIJA	656.762,54	5.439,80	0,79
AP VOJVODINA <i>PS za zdravstvo, socijalnu politiku i demografiju; Fond za pomoć izbeglim prognanim I raseljenim licima; Kancelarija za inkluziju Roma</i>	430.000,00	3.561,58	0,52
GRAD NOVI SAD <i>Gradska uprava za socijalnu i dečiju zaštitu</i>	350.000,00	2.898,98	0,42
ERSTE BANKA A.D NOVI SAD	50.933,20	421,87	0,06
GRUPA 484	12.066,00	99,94	0,01
SOPSTVENI PRIHODI, PARTICIPACIJE KORISNIKA, DONACIJE GRAĐANA I OSTALI PRIHODI	145.855,27	1.208,08	0,18
UKUPNO	82.624.359,84 DIN.	684.577,74 EUR	100%

Rashodi NSHC-a u 2015 godini:

Najveći deo prihoda NSHC-a u 2015. godini utrošen je na nabavku i distribuciju humanitarne pomoći za izbeglice iz zemalja Bliskog istoka, Azije i Afrike (hrana, voda, odeća, obuća i higijenska sredstva), dodelu materijalnih grantova preduzetnicima, organizovanje obuka i druge direktne troškove projekata.

NSHC je u 2015. godini imao 9 stalno zaposlenih i 55 honorarno angažovanih saradnika/ca. Veliku podršku našem radu dalo je i 60 volontera/ki.

NSHC je 97% ukupnih prihoda upotrebio za direktne troškove projekata, a 3% za administrativne troškove.

Osoblje NSHC-a

Direktor

Perica Mandić

Koordinatorica programa

Danijela Korać-Mandić

Zamenica koordinatorice programa

Mira Novaković Ilin

Koordinatori projekata i asistenti

Čila Stojanović

Dijana Malbaša

Dobriša Pejin

Valentina Sekereš

Administracija, finansije, logistika

Nedžada Šare Šahić

Dubravka Žižić

Vladimir Marković

Saradnici/e NSHC-a u 2015. godini

Senka Stević, Jadranka Radojčić, Sonja Kovačević, Aleksandra Arsenin, Jelena Stojinović, Mirjana Mitrović, Vesna Đorđević, Milka Knežević, Mirjana Štakor, Nada Rakidžić, Uroš Nedić, Slavica Mihić, Tatjana Ivetić, Marija Teofanovska, Stoja Regodić, Milan Beljić, Jelena Alvirović, Šina Nurijević, Irhana Dervišević, Novka Milosavljević, Senka Dimitrijević, Sanja Tadić, Vladica Nestorović, Nebojša Stanojević, Rosana Krstić, Tihomir Smiljanić, Dragana Simić, Slavica Ranisavljev, Kristina Šereš, Mina Čavić, Suzana Stojković, Yaser Khneisseh, Chafic Faiad, Mirjana Orlić, Bojan Bojić, Nina Miljuš, Zolna Feher, Zvonko Ilin, Goran Lakić, Vesna Marković, Stefan Mitrović, Milica Čučuz Okiljević, Dario Schler, Svetlana Vasić, Ruža Bežanov, Mirjana Mitrović, Sunčica Beronja, Živorad Jovanović, Zoran Lukač, Milorad Ilić, Željka Floršić, Darko Šutaković, Nada Julinac, Dušan Oreščanin

